EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 28.1.2025
COM(2025) 16 final

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

läbirääkimiste kohta, mida ELi liikmesriigid ja Ühendkuningriik peavad selliste kahepoolsete lepingute või kokkulepete üle, mis käsitlevad halduskoostööd käibemaksu valdkonnas või maksude sissenõudmiseks antava abi valdkonnas vastavalt nõukogu otsuse (EL) 2021/689 artikli 8 lõikele 2

Sissejuhatus

Nõukogu otsuse (EL) 2021/689[1] artikli 8 lõike 2 kohaselt tuleb komisjonil teavitada Euroopa Parlamenti ja nõukogu ELi liikmesriikide ja Ühendkuningriigi vahel läbirääkitud lepingute või kokkulepete eelnõudest, mis käsitlevad halduskoostööd käibemaksu valdkonnas või maksude või tollimaksude sissenõudmiseks antava abi valdkonnas.

Käibemaksu ja tollimaksudega seotud halduskoostööd ning käibemaksu, aktsiisi ja tollimaksude sissenõudmiseks antavat abi reguleerib ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vaheline kaubandus- ja koostööleping (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“), eelkõige sellele kaubandus- ja koostöölepingule lisatud protokoll, mis käsitleb halduskoostööd ning maksupettuste vastast võitlust käibemaksu valdkonnas ning vastastikust abi maksude ja tollimaksudega seotud nõuete sissenõudmisel (edaspidi „protokoll“).

Kui liikmesriigid kavatsevad pidada Ühendkuningriigiga läbirääkimisi sellise kahepoolse lepingu või kokkuleppe üle, mis käsitleb halduskoostööd käibemaksu valdkonnas või vastastikust abi maksude ja tollimaksudega seotud nõuete sissenõudmisel, peavad nad konsulteerima komisjoniga. Liikmesriigid võivad sellise kokkuleppe või lepingu Ühendkuningriigiga allkirjastada ja sõlmida alles pärast seda, kui komisjon on kinnitanud, et kokkulepe või leping on ELi õigusega kooskõlas.

Samuti tuleb riiklikel ametiasutustel, kui nad peavad läbirääkimisi vastastikuse mõistmise memorandumi üle, millega rakendatakse muud rahvusvahelist lepingut nõuete sissenõudmisel antava abi kohta, tagada, et vastastikuse mõistmise memorandum ei sisalda sätteid, mis takistavad kaubandus- ja koostöölepingu või siseturu toimimist ning mis seavad ohtu liidu välistegevuse eesmärgi saavutamise sissenõudmisabi valdkonnas ega kahjusta muul moel liidu huve[2].

See tähendab, et kaubandus- ja koostöölepingu halduskoostööd ja sissenõudmisabi käsitlevate sätetega hõlmatud maksud ja tollimaksud ei peaks olema hõlmatud selliste lepingute ja vastastikuse mõistmise memorandumite vastavate sätetega, mille üle liikmesriigid Ühendkuningriigiga läbirääkimisi peavad. Pelk avaldus selle kohta, et liidu õigus on ülimuslik, ei ole piisav.

Lisaks ei või ette näha kahepoolseid läbirääkimisi konkreetsetes küsimustes (nt protokolli artikli 33 lõikes 4 sätestatud künnise muutmine), kuna asjaomased sätted on osa üleilmsest kaubandus- ja koostöölepingust, mis sõlmiti mitut sektorit hõlmavate läbirääkimiste tulemusel. Seega ei saa seda tulemust ühes valdkonnas kunagi muuta, ilma et võetaks arvesse kogu lepingut, eelkõige neis valdkondades, mis on seotud lepingu kaubandusliku osaga, kus käsitletakse väga suurt hulka eri majandustegevusi. Seda arvesse võttes oleks liikmesriikide ühepoolsed läbirääkimised konkreetses küsimuses vastuolus lojaalse koostöö põhimõttega, mis on ette nähtud Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikega 3.

---

[1] Nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsus (EL) 2021/689 ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu ja Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise salastatud teabe vahetamise ja kaitse julgeolekukorda käsitleva lepingu liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 149, 30.4.2021, lk 2).

[2] Nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsuse 2021/689 artikkel 7.

Liikmesriikide ja Ühendkuningriigi vahelise mis tahes rahvusvahelise lepingu kohane halduskoostöö ja sissenõudmisabi on loomulikult välistatud ka olukordades, kus kõnealune halduskoostöö ja sissenõudmisabi on hõlmatud Ühendkuningriigi väljaastumislepingu[3] ja selle Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolliga ning kaubandus- ja koostöölepingule lisatud protokolliga vastastikuse haldusabi kohta tolliküsimustes.

Komisjon tuletas liikmesriikidele meelde, et seoses selliste maksude sissenõudmisel antava abiga, mida ELi lepingud ei hõlma, on liikmesriikidel võimalik vähendada tõlkevajadustega seotud haldus- ja eelarvekoormust, kasutades lepingu protokolli rakendamiseks ette nähtud elektroonilise side võrku ja tüüpvorme vastavalt kõnealuse protokolli artikli 38 lõikele 4. Artikkel Protokolli artikli PVAT.38 lõikes 4 on sätestatud, et protokolli rakendamiseks kasutusele võetud elektroonilise side võrku ja tüüpvorme võib kasutada ka sissenõudmisabi puhul, mis on seotud muude kui artikli PVAT.2 lõike 1 punktis b osutatud nõuetega, kui sellise sissenõudmisabi andmine on võimalik muude kahe- või mitmepoolsete õiguslikult siduvate instrumentide alusel, mis käsitlevad riikidevahelist halduskoostööd. ELi liikmesriikide ja Ühendkuningriigi ametiasutuste huvides on kasutada muude maksude sissenõudmiseks antava abiga seoses protokolli alusel vastu võetud tüüpvorme (taotlusvormid ja ühtne teavitusvorm (UNF) ning taotluse saanud riigis täitmisele pööramist lubav ühtne juriidiline dokument (UIPE)), kuna sellega kaasnevad niisugused eelised nagu masintõlge, UNF-i ja UIPE vahetu õigusmõju (neid ei ole vaja tunnustada taotluse saanud riigis) ning võimalus esitada kombineeritud taotlus, kui tegemist on mitme nõudega, mis kuuluvad ELi ja Ühendkuningriigi vaheliste lepingute ning ELi liikmesriikide ja Ühendkuningriigi vaheliste muude rahvusvaheliste lepingute kohaldamisalasse.

Asjaolu, et vastastikuse mõistmise memorandumi eesmärk on üksnes kirjeldada seda, kuidas pädevad asutused kehtivat mitmepoolset kokkulepet tõlgendavad,[4] ei põhjenda ühegi erandi tegemist eespool nimetatud reeglitest.

ELi liikmesriikide antud vastusest ilmneb, et Ühendkuningriigi ametiasutused on pöördunud mitme liikmesriigi poole, et sõlmida topeltmaksustamise vältimise leping, mis sisaldaks sätteid halduskoostöö ja maksude sissenõudmiseks antava abi kohta, või vastastikuse mõistmise memorandum maksuküsimustes antavat abi käsitlevate kahepoolsete lepingute kohaldamise või maksuküsimustes haldusabi andmist käsitleva mitmepoolse konventsiooni rakendamise kohta.

Alljärgnevas tabelis on esitatud kokkuvõte juhtumitest, millele on seni komisjoni tähelepanu juhitud.

Liikmesriik	Lepingu liik	Staatus	Võetud/kavandatud meetmed

[3] Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT L 29, 31.1.2020, lk 7).

[4] Eelkõige Euroopa Nõukogu ja OECD vaheline mitmepoolne konventsioon vastastikuse haldusabi kohta maksuküsimustes. Sellega seoses märgib komisjon, et ükski liikmesriik ei ole teatanud, et ta on sõlminud Ühendkuningriigiga kahepoolseid kokkuleppeid ulatuslikumaks koostööks või abiks, kui on ette nähtud nõukogu määrusega (EL) nr 904/2010 halduskoostöö kohta käibemaksu valdkonnas ja nõukogu direktiiviga 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude sissenõudmisel (vt määruse (EL) nr 904/2010 artikkel 60 ja direktiivi 2010/24/EL artikkel 24).

Austria	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Allkirjastatud	Liikmesriigi avaldatud tõlgendav avaldus[5]. Liikmesriik kohustub topeltmaksustamise vältimise lepingut ja vastastikuse mõistmise memorandumit järgmisel korral muutma.
Luksemburg	Topeltmaksustamise vältimise leping	Allkirjastatud	Liikmesriigi avaldatud tõlgendav avaldus[6]. Liikmesriik kohustub topeltmaksustamise vältimise lepingut järgmisel korral muutma.
Leedu	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Läbirääkimised pooleli	Komisjonile ei ole eelnõud esitatud.
Hispaania	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Läbirääkimised pooleli	Komisjonile ei ole eelnõud esitatud.
Poola	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.
Rootsi	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.
Tšehhi	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.
Belgia	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.
Portugal	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.
Tšehhi	Topeltmaksustamise vältimise leping	Läbirääkimised pooleli	Tšehhi esitab komisjonile lepingu teksti.
Portugal	Topeltmaksustamise vältimise leping	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.
Madalmaad	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude sissenõudmiseks antava abi kohta	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.
Saksamaa	Vastastikuse mõistmise memorandum maksude	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.

[5] Föderaalse rahandusministeeriumi 8. aprilli 2022. aasta juhend 2022–0.201.316, avaldatud Ühendkuningriigiga sõlmitud topeltmaksustamise vältimise lepinguga seoses; https://www.bmf.gv.at/themen/steuern/internationales-steuerrecht/doppelbesteuerungsabkommen/dba-liste.html

[6] https://mfin.gouvernement.lu/fr/actualites/2023/condigblu.html

	sissenõudmiseks antava abi kohta		
Rumeenia	Topeltmaksustamise vältimise leping	Läbirääkimised pooleli	Komisjoni märkused.

Komisjon on jätkuvalt valmis andma liikmesriikidele vajalikku nõu, tagamaks et kahepoolsed lepped, mille üle nad läbirääkimisi peavad, on kooskõlas kaubandus- ja koostöölepinguga ja selle protokolliga, ning võtab kõik vajalikud meetmed selle eesmärgi saavutamiseks.